

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний
університет

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з вивчення *змістовних модулів* дисципліни
«Психологія»,
що виносяться на самостійну роботу студента
денної форми навчання для спеціальності
ГФ-факультету: 7. 03060101- «Переклад»

2014

Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістових модулів дисципліни «Психологія», що виносяться на самостійну роботу студента денної форми навчання для спеціальності ГФ-факультету: 7.03060101 - “Переклад”./ Укладач: Арсентьєва Г.О.. Запоріжжя: ЗНТУ, 2014. – 43 с.

Методична розробка містить загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів з дисципліни «Психологія», тематику рефератів / доповідей для студентів денного відділення та вказівки до їх підготовки та оформлення. Наведено перелік базової і допоміжної літератури, словник основних термінів та критерії оцінювання знань студентів.

Укладачі:

доцент, к. філос. н. Арсентьєва Г.О.

Рецензент:

зав. кафедри філософії ЗДІА, доц., кандидат
філософських наук. Калюжний В. С.

Відповідальний за випуск:

завідуюча кафедрою філософії ЗНТУ, доктор.
філософських наук, професор Бондаренко О. В.

Затверджено на засіданні кафедри філософії ЗНТУ
Протокол № 2 від « 10 » жовтня 2014р.

ЗМІСТ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Психологія»..	4
2. Зміст навчальної дисципліни «Психологія» за темами.....	6
3. Форми самостійної роботи студентів з курсу «Психології».....	8
4. Методичні поради по організації самостійної роботи студентів денної форми навчання	9
4.1. Вимоги для оформлення письмових робіт.....	9
4.2 Тематика рефератів і доповідей для студентів денного відділення.....	10
4.3. Зразок титульного аркушу реферату/доповіді.....	13
5 Перелік запитань до заліку з курсу «Психологія».....	14
5.1. Питання рівня А (репродуктивний рівень).....	15
5.2. Питання рівня В (алгоритмічний рівень).....	19
5.3. Питання рівня С (інноваційний рівень).....	20
6. Література для самостійної роботи з курсу	23
7. Основні категорії і поняття дисципліни	28
8. Система оцінювання знання студентів	41

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Психологія»

Мета: Курс “Психологія», орієнтований на реалізацію державної концепції викладання гуманітарних та соціально-політичних дисциплін у вищих навчальних закладах України.

Розробляючи робочу програму курсу, автори виходили з необхідності теоретичного осмислення загальнолюдських проблем, які існують у психології та педагогіки з метою використання їх для вирішення завдань, які існують перед сучасним суспільством.

Завдання вивчення курсу полягають у тому, щоб студенти, майбутні спеціалісти, магістри, науковці, збагатили свій інтелектуально-творчий потенціал знаннями:

а) на понятійному рівні – основних тенденцій розвитку сучасної психології та історії психології, основних сучасних напрямків психології, шкіл, концепцій, а також засвоїли загальну теорію психології;

б) на фундаментальному рівні – змісту психології, його сутності, предмету та структури, його історії, осягнули завдання, принципи й функції його основних складових;

в) на практично-творчому рівні – фундаментальних основ психології та його еволюції, а також основних змістів вітчизняної психологічної думки.

Вивчення курсу передбачає також, з точки зору практичної діяльності, оволодіння такими навичками та вміннями:

а) на репродуктивному рівні:

- засвоїти світоглядно-гуманістичний зміст психології та педагогіки, їх людинотворчу природу;

- будувати універсальну макромодель соціальної дійсності у процесі суспільної діяльності та особистого життя;

- знати основний зміст усіх розділів курсу;

б) на евристичному рівні:

- оволодіти коректним способом мислення щодо психолого - педагогічних проблем, основними принципами та першоджерелами;

- досліджувати соціальні явища, використовуючи знання психології та педагогіки, аналізувати основні процеси та явища зовнішнього та внутрішнього світу людини;

в) на творчому рівні:

- формувати власну точку зору, спираючись на зв'язок психології з дійсністю;

- визначати засоби перетворення дійсності за допомогою психолого - педагогічних знань;

- застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення.

Дисципліна "Психологія" є загальнообов'язковою дисципліною гуманітарного циклу, які у навчальному плані спеціальності забезпечують теоретичну та суспільно-виховну підготовку випускників вищої школи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні категорії психології, суть та закономірності психічних процесів, функції психіки, структуру та характеристики особистості; мету, засоби, принципи, методи навчання та виховання; групові процеси: груповий тиск, диференціація ролей у групі, прийняття рішення; методи налагоджування оптимальних міжособистісних стосунків;

вміти: вміти застосовувати дидактичні принципи та знання про психологічні закономірності у навчально-

виховному та управлінському процесах; керувати міжособистісними стосунками в колективі, аналізувати характерологічні та мотиваційні аспекти підлеглих та колег; орієнтуватися у навчальній літературі; аналізувати психічні явища з точки зору різних підходів; співвідносити та знаходити зв'язки між різними напрямками психології.

2. Зміст навчальної дисципліни «Психологія» за темами

Змістовий модуль 1:

Тема 1.1. Специфіка курсу «Психологія»

Курс „Психологія” в умовах кредитно-модульної системи. Актуальність курсу для студентів ЗНТУ. Мета і завдання дисципліни, її місце в навчальному процесі.

Понятійний та термінологічний апарат психології. Специфічний характер психологічних феноменів. Визначення психіки.

Предмет, об'єкт, структура, етапи становлення, основні напрями сучасної психології: структуралізм, функціоналізм, психоаналіз, біхевіоризм, гуманістична психологія, гештальт-психологія. Історичний розвиток психіки. Психіка та теорія відображення. Психіка як властивість та функція мозку.

Види та способи отримання психологічних знань. Головні методи психології: науково-дослідні, психодіагностичні, експеримент, тести, тренінги.

Тема 1.2. Пізнавальні процеси

Увага як основний процес регуляції психічної діяльності.

Сутність відчуттів. Процеси відчуття і сприйняття як сенсорні функції психіки. Відчуття як первинна форма відображення дійсності: класифікація та головні якості сприймання: предметність, цілісність, апперцепція, категоріальність.

Пізнавальні процеси образного відображення – уявлення та уява.

Основні властивості уваги: концентрованість, інтенсивність, сталість, обсяг, розподіл. Мислення та його види. Типи розуму. Поняття про пам'ять.

Змістовий модуль 2:

Тема 2.1. Емоційно-вольові процеси.

Поняття про емоції та почуття. Форма емоцій. Класифікація емоційних проявів. Настрій. Стрес. Афект. Перспектива. Фрустрація. Вищі почуття: моральні, інтелектуальні, естетичні, праксичні. Характеристика вольових якостей. Воля як сутнісна властивість людини. Вольові дії у виборі мотивів і цілей, у регуляції внутрішніх станів людини, її дій та різних психічних процесів. Вольові якості особистості. Функції емоцій та волі

Тема 2.2. Індивідуально-психологічні процеси.

Поняття про темперамент. Типи темпераменту. Характер. Акцентуовані риси характеру. Типи акцентуацій характеру: гіпертивний, циклоїдний, лабільний, астено-невротичний, психастенічний, сензитивний, шизоїдний, епілептоїдний, істероїдний, конформний, нестійкий. Інтровертний та екстравертний типи характеру. Здібності, їх різновиди.

Тема 2.3. Психологія міжособистісних процесів.

Міжособистісні взаємини. Компоненти регулювання поведінки людей: когнітивний, емоційний, інтеракційний.

Поняття про групи. Їх класифікація. Поняття колективу, його види. Фактори розвитку колективу

Тема 2.4. Психологія спілкування

Поняття, структура, функції спілкування як особливого виду сумісної діяльності людей. Правила та техніки спілкування. Типологія спілкування. Типи та види міжособистісного спілкування „Спілкування” у зіставленні з „керуванням”, „обслуговуванням” і „комунікацією”. Конструктивне спілкування як засіб оптимізації процесів сучасного суспільства. Правила та техніки спілкування. Конфлікти: структура, стадії, типи, функції та наслідки

Тема 2. 5. Розвиток формування особистості.

Поняття про розвиток і формування. Біологічне і соціальне у розвитку людини. Акселерація та ретардація. Вікова періодизація.

3.Форми самостійної роботи студентів з курсу «Психологія»

У відповідності до навчальної програми з курсу «Психологія» обсяг навчального навантаження для самостійної роботи складає 38 годин для денного відділення.

Уміння студентів самостійно працювати над вивченням конкретного предмета – важливий чинник підвищення якості їх підготовки. Самостійна робота студентів по опануванню курсу «Психологія» відбувається в наступних формах:

- вивчення теоретичних основ курсу за конспектами лекцій та рекомендованою літературою;
- підготовка доповідей, рефератів за тематикою курсу;

- самостійне опрацювання додаткової літератури до тем лекційного курсу;
- самостійне опрацювання питань для підготовки до заліку (самоконтроль засвоєння змісту лекційного курсу «Психологія»).

За змістом самостійна робота поділяється на такі групи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- виконання домашніх завдань;
- підготовка до рубіжного контролю;
- написання рефератів, доповідей.

В допомогу студентам у їх самостійній роботі викладач проводить індивідуальні консультації з дисципліни.

4. Методичні поради по організації самостійної роботи студентів денної форми навчання з курсу «Психологія»

4.1. Вимоги для оформлення письмових робіт

Тему доповідей і рефератів студенти вибирають з наведеного нижче переліку. Попередньо знайомляться з базовою літературою, складають план роботи, аналізують додаткові джерела інформації. План роботи складається зі вступу, 2-3 питань, що розкривають зміст проблеми, висновків, списку використаної літератури. Розкриваючи зміст проблеми треба враховувати історію її становлення і сучасний стан. Кожне питання повинно закінчуватися чітко сформульованими висновками.

Список літератури має вміщувати не тільки підручники і посібники, але і монографії та наукові статті (не менше 2). Список літератури складається з 8-10 джерел. Фінальним етапом підготовки доповіді чи

реферату є систематизація матеріалу, уточнення плану і оформлення роботи.

В електронному вигляді матеріал слід готувати у форматі MS Word, розмір сторінки А4 (всі поля – 2 см.), міжрядковий інтервал – 1,5, шрифт Times New Roman, 14 кегль. Абзацний відступ ставити автоматично 1,25 см. Всі міжабзацні інтервали 0 пт.

Обсяг роботи не менше 20 сторінок друкованого тексту А-4. Текст на аркуші має бути вирівняно по ширині. При цитуванні обов'язково вказувати джерело і сторінку, з якої наводиться цитата. Лапки « » використовуються для цитат, назв творів тощо. Посилання подаються за зразком [2, с. 45], де 2 – номер згадуваного джерела у списку використаної студентом літератури, а с. 45 – номер сторінки цього джерела, що містить наведену цитату. Список літератури слід оформити згідно із вимогами ВАК України

Всі роботи, що не відповідають означеним вимогам за оформленням повертаються на доопрацювання.

4.2 Тематика рефератів і доповідей з навчальної дисципліни «Психологія» для студентів денного відділення

Теми рефератів з психології

I модуль

1. Наступність у розумінні природи психіки від давнини до нашого часу
2. Ключові моменти виникнення та якісного перетворення психіки в процесі філогенезу.
3. Системність у роботі мозку як органа психіки.
4. Взаємозв'язок принципів та методів психологічної науки.
5. Побудова та використання тестів у психологічному дослідженні.

6. Значення психологічних знань для професійної діяльності.
7. Психологія майбутнього.
8. Виникнення та розвиток основних психологічних шкіл.
9. Свідомі та несвідомі процеси у психіці людини.
10. Розвиток сенсорної культури особистості.
11. Проблема моделювання процесів сприймання.
12. Розвиток чуттєвої сфери людини в умовах науково-технічного прогресу.
13. Психофізіологічні механізми формування відчуттів.
14. Зв'язок відчуттів та сприймань у пізнавальній діяльності людини.
15. Психофізіологічні механізми сприймання простору і часу.
16. Пам'ять та розвиток особистості.
17. Найважливіші теорії пам'яті в психологічній науці.
18. Види пам'яті. Пам'ять людини і пам'ять машини.
19. Розвиток пам'яті у філогенезі.
20. Умови доброго запам'ятовування і збереження.
21. Розвиток пам'яті у дітей.
22. Індивідуальні особливості пам'яті та здібності людини.
23. Взаємодія розвитку пам'яті, мислення й уяви.
24. Методики дослідження пам'яті людини.
25. Інтуїція як вища форма пізнавальної діяльності.

II модуль

1. Питання психологічної діяльності у роботах С.Л.Рубінштейна.
2. Питання психологічної діяльності у роботах Л.С.Виготського.
3. Функції та види емоцій у людини.
4. Теорії емоцій.
5. Емоції та сучасна художня творчість.
6. Вплив стреса та дистреса на організм людини.
7. Психологія сна та сновидінь.
8. Фізіологічні механізми афекту.
9. Типи темперамента, їх психологічна характеристика.
10. Індивідуальний стиль діяльності.
11. Прояв психологічних властивостей темперамента у пізнавальних процесах людини.
12. Методи дослідження характеру.
13. Розвиток здібностей у людини.
14. Місце характеру у загальній структурі особистості.
15. Формування характеру.
16. Діяльність та активність людини.
17. Потреби як джерело активності людини.
18. Мотивація діяльності людини.
19. Поняття про особистість та її структуру.
20. Основні теорії особистості у зарубіжній та вітчизняній психології.
21. Умови і фактори нормального та аномального розвитку особистості.
22. Проблема спрямованості особистості.
23. Поняття про психічний розвиток індивіда та формування особистості.

**4.3. Зразок титульного аркушу реферату/доповіді
(денне відділення)**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

кафедра філософії

Реферат / доповідь
з дисципліни «Психологія»
Тема реферату / доповіді

Студента групи

(підпис)

П.І.Б.

№ залікової книжки

Перевірила:

доц.. каф. філософії(підпис)

Арсентьєва Г.О.

5. Перелік запитань до заліку з курсу «Психологія»

Запитання рівня А (репродуктивний рівень)

1. Дайте визначення психіки і перерахуйте психічні процеси, властивості й стани.
2. Вкажіть тимчасові рамки етапів розвитку психології й охарактеризуйте донаукову стадію її становлення.
3. Перерахуйте основні досягнення донаукового етапу розвитку психології.
4. Вкажіть основні відкриття природничо-наукового етапу розвитку психології.
5. Наведіть 2–3 приклади, що ілюструють об'єктивність психічних процесів і вкажіть рівень розвитку психіки.
6. Проаналізуйте будову і функції нервової системи людини і її базового елементу – нейрона.
7. Перерахуйте основні методи психології, охарактеризуйте метод спостереження.
8. Вкажіть основну мету бесіди та її основні форми.
9. Охарактеризуйте сутність експерименту як методу дослідження і вкажіть основні його різновиди.
10. Порівняйте переваги й недоліки лабораторного й природного експерименту.
11. Дайте характеристику формуючого експерименту.
12. Назвіть основні види тестів і дайте характеристику їхніх основних властивостей.
13. Дайте визначення поняттю відчуття.
14. Охарактеризуйте фізіологічну основу відчуття.
15. Проаналізуйте будову аналізатора.
16. Назвіть підстави класифікації відчуттів і їхніх видів.

17. Перерахуйте загальні властивості відчуттів.
18. Проаналізуйте поняття і явище «поріг чутливості».
19. Дайте визначення поняттю сприйняття.
20. Охарактеризуйте фізіологічну основу сприйняття.
21. Назвіть і поясніть основні властивості людського сприйняття.
22. Вкажіть, які властивості сприйняття і чому визначає явища «фігура-фон».
23. Наведіть логічні підстави двох видів класифікації сприйняття.
24. Охарактеризуйте основні психологічні механізми й ефекти при сприйнятті часу, руху і простору.
25. Дайте визначення поняттю «пам'ять».
26. Охарактеризуйте фізіологічні основи пам'яті.
27. Поясніть, у чому полягає психологічне значення процесу забування.
28. Охарактеризуйте першу з трьох психологічних теорій пам'яті.
29. Проаналізуйте специфіку гештальт- і діяльнісної теорій пам'яті.
30. Назвіть логічні підстави виділення видів пам'яті у людини.
31. Дайте визначення поняттю «мислення».
32. Наведіть чотири основних властивості людського мислення, що відрізняють його від мислення тварин. Укажіть головну особливість теоретичного мислення.
33. Обґрунтуйте соціальну природу людського мислення.
34. Опишіть основні етапи еволюції мислення від тварин до людини.
35. Дайте характеристику двох основних рівнів мислення. Перерахуйте їхні особливості.

36. Назвіть і охарактеризуйте основні форми мислення, прийняті в логіці.
37. Дайте визначення мовлення як психічного явища (процесу) і поняття.
38. Покажіть відмінності знака від сигналу й мовлення від мови.
39. Назвіть основні мовні функції і процеси.
40. Перерахуйте форми і види мовлення.
41. Назвіть основні мовні властивості психічно здорових людей.
42. Дайте загальний опис фізіологічних основ мовлення.
43. Дайте визначення поняттю «уява».
44. Обґрунтуйте значення уяви для людської психіки.
45. Вкажіть, яке психічне утворення лежить в основі уяви.
46. Наведіть різні підстави класифікації уявлень, а також конкретні приклади.
47. Назвіть основні види уяви і коротко опишіть їхню специфіку.
48. Проаналізуйте фізіологічні основи уяви.
49. Дайте визначення поняттю і явищу волі.
50. Опишіть психологічну структуру простої вольової дії.
51. Перерахуйте вольові властивості людини і дайте їм коротку характеристику.
52. Дайте опис психологічної будови складної вольової дії.
53. Укажіть, на якому етапі складної вольової дії виникає боротьба мотивів. Опишіть дане явище.
54. Дайте визначення поняттю і процесу уваги. Виділіть первинні функціональні особливості уваги.
55. Назвіть рефлекс, що лежить в основі уваги.

56. Перерахуйте види уваги і дайте їхню коротку характеристику.
57. Охарактеризуйте властивості уваги.
58. Поясніть, від чого залежить здатність уваги до переключення.
59. Опишіть специфіку уваги на різних вікових етапах розвитку людини від дитинства до ранньої юності.
60. Дайте аналіз універсальної схеми функціонування психіки. Поясніть терміни «психічний стан» і «стан свідомості».
61. Дайте визначення поняттю «емоційний стан». Наведіть приклади емоцій.
62. Проаналізуйте причини виникнення емоцій. Назвіть три рівні прояву емоційних станів.
63. Перерахуйте основні особливості емоційних станів людини.
64. Дайте опис найпростіших емоцій.
65. Охарактеризуйте види емоційних станів.
66. Назвіть три основних стани людської свідомості.
67. Перерахуйте основні етапи формування свідомості в процесі людського життя.
68. Дайте опис властивостей свідомості після пробудження.
69. Опишіть три варіанти зміненої свідомості в здорової людини і вкажіть ознаки порушення свідомості.
70. Охарактеризуйте основні порушення сну.
71. Проаналізуйте стан сну, його фаз і поясніть психологічні механізми виникнення сновидінь.
72. Дайте визначення поняттю «темперамент». Перерахуйте вияви темпераменту в психіці.
73. Назвіть основні типи темпераменту і дайте їм коротку характеристику.

74. Перерахуйте психологічні властивості темпераменту і дайте їм коротку характеристику.
75. Аргументуйте необхідність обліку типології темпераменту і його психологічних властивостей у повсякденному житті.
76. Охарактеризуйте ставлення до часу в представників різних типів темпераменту.
77. Розкрийте два головних фактори, що визначають фізіологічну основу темпераменту.
78. Дайте визначення поняттю «характер».
79. Поясніть фізіологічну основу характеру.
80. Опишіть можливий вплив рівня інтелекту на процеси формування характеру.
81. Поясніть взаємозв'язок характеру та його експресивних проявів.
82. Перерахуйте властивості характеру й поясніть їхню сутність.
83. Поясніть співвідношення індивідуального й типового в характері. Дайте пояснення формуванню соціальної типології характеру.
84. Дайте визначення поняттю «здібності».
85. Назвіть первинні розумові потенції, виділені Л. Терстоуном.
86. Дайте визначення креативності. Розкрийте можливе співвідношення між рівнем креативності й інтелекту.
87. Перерахуйте рівень розвитку здібності й дайте коротку характеристику кожному з них.
88. Розкрийте особливості нерівномірності в розвитку здібностей.
89. Поясніть сутність психологічного поняття «здатки».

Питання рівня В (алгоритмічний рівень)

1. Опишіть структуру і функції людського мозку людини.
2. Назвіть і порівняйте допсихические і психічні різновиди реагування живих істот.
3. Укажіть типовий спосіб виміру психічних явищ. Поясніть його застосування на прикладі.
4. Проаналізуйте основну відмінність між методами спостереження й експерименту.
5. Дайте визначення чутливості й охарактеризуйте закон Вебера-Фехнера.
6. Наведіть по одному прикладу процесуальних властивостей відчуттів.
7. Наведіть приклад, принаймні, двох ілюзій і поясніть психофізіологічну природу їхнього виникнення.
8. Назвіть основні відмінності сприйняття і відчуття.
9. Наведіть приклади видів пам'яті за критерієм тривалості збереження інформації.
10. Опишіть види пам'яті по характеру психічної активності.
11. Охарактеризуйте і наведіть приклади найпростіших алгоритмів умовиводу, а також розумових операцій.
12. Дайте опис етапів мислення при вирішенні задач.
13. Опишіть місце розташування і функції трьох основних мовних центрів головного мозку.
14. Вкажіть основні етапи розвитку письмового мовлення.
15. Поясніть психофізіологічну основу ідеомоторних актів.
16. Наведіть опис прийомів активної уяви. Обґрунтуйте неможливість їхнього використання при ослабленні контролю свідомості.

17. Назвіть головну психофізіологічну функцію другої сигнальної системи в забезпеченні вольової дії
18. Опишіть роль ретикулярної формації у виникненні волі як психічного процесу.
19. Укажіть, яке місце серед фізіологічних основ уваги займає ретикулярна формація.
20. Обґрунтуйте значення динамічного стереотипу для фізіологічного забезпечення уваги.
21. Опишіть вищі емоції людини (почуття).
22. Опишіть фізіологічні основи емоцій.
23. Назвіть основні види трансових станів свідомості і дайте психологічний аналіз гіпнотичного стану.
24. Розкрийте принципи і психологічні механізми медитації як зміненого стану свідомості.
25. Поясніть відправні пункти конституціональної теорії темпераменту У. Шелдона
26. Охарактеризуйте особливості поведінки людей трьох основних конституціональних типів.
27. Дайте характеристику існуючих у психології підходів до визначення структури характеру. Дайте визначення цьому поняттю.
28. Порівняйте структуру рис характеру по Р. Кеттелу і Г. Айзенку.
29. Охарактеризуйте структуру здібностей.

Питання рівня С (інноваційний рівень)

1. Проаналізуйте структуру свідомості й обґрунтуйте роль несвідомих психічних процесів у житті людини.
2. Назвіть підстави, що визначають структуру сучасної психології і покажіть логіку виникнення міждисциплінарних напрямків психологічної науки.

3. Проведіть відмінність між психологічним обстеженням і дослідженням. Перерахуйте основні етапи дослідження.
4. Доведіть переваги методу кореляції в порівнянні з методом експерименту при дослідженні мозкових явищ.
5. Знайдіть спільність і відмінності в таких процесуальних властивостях відчуття як адаптація і сенсibilізація.
6. Охарактеризуйте специфіку загальних і процесуальних властивостей відчуттів.
7. Обґрунтуйте безглуздість формулювання «екстрасенсорне сприйняття»
8. Наведіть приклади й аргументи позитивного і зловмисного використання субсенсорного сприйняття.
9. Дайте аналіз усіх процесів пам'яті й охарактеризуйте відкриття Г. Еббінгауза і явище ремінісценції.
10. Дайте характеристику порушень пам'яті і прояви захисних механізмів, що визначають процес забування.
11. Наведіть приклади професій, що вимагають різних видів мислення.
12. Обґрунтуйте, якими якостями розуму повинен володіти сучасний гуманітарій.
13. Дайте визначення явищу «афазія» і опишіть деякі з видів афазії.
14. Наведіть конкретні приклади й аргументуйте доречність тої чи іншої форми мовного впливу в різних ситуаціях.
15. Аргументуйте взаємозв'язок творчості, креативності і мрії.
16. Обґрунтуйте культуруутворюючу роль уяви.

17. Назвіть і розпишіть сутність найбільш типових порушень волі.
18. Проаналізуйте фізіологічні основи волі.
19. Охарактеризуйте в цілому фізіологічні основи уваги.
20. Виділіть дві різні причини неуважності. Укажіть, у якому виді неуважності виявляється недостатній розподіл уваги і низьке його переключення.
21. Дайте психологічний аналіз стресу як виду емоційних станів.
22. Проаналізуйте причини виникнення пристрасті і порівняйте такі види емоційних станів як пристрасть і афект.
23. Проведіть порівняльний аналіз пікових переживань і галюцинаторних станів свідомості.
24. Дайте психологічну характеристику хворобливих станів свідомості.
25. Покажіть роль властивостей ЦНС в обслуговуванні типів темпераменту.
26. Виберіть один з чотирьох основних типів темпераменту і дайте повний опис його головних і ймовірних рис.
27. Охарактеризуйте психоаналітичну концепцію становлення характеру.
28. Розкрийте зміст поняття «акцентуація характеру» і визначте головні компоненти характеру, що впливають на структуру і якість його властивостей.
29. Проаналізуйте, у чому збігаються й у чому відрізняються друг від друга епігенетичний та деятельностьний підходи в трактуванні походження здібностей.
30. Поясніть, як і які психофізіологічні властивості нервової системи впливають на прояв різних здібностей.

6. Література для самостійної роботи з курсу «Психологія»

Базова література:

1. Андреева Г. М. Социальная психология. - М.: Изд-во МГУ, 1997. - 429 с.
2. Андриенко Е. В. Социальная психология: Учеб. пособие для студ. высш пед учеб. заведений / Под ред. В.А.Сластенина. - М.: Издательский центр "Академия", 2000 -264 с.
3. Асмолов А.Г. Психология личности. - М., 1990.
4. Берне Р. Развитие Я-концепции и воспитание. - М., 1986.
5. Гришина Н. В. Психология конфликта. 2-е изд. - СПб.: Издательство "Питер", 2008. - 544 с. - С. 29-92 (Глава 1-2).
6. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів: Навчальний посібник. - Харків-Київ: Р. И. Ф., 2006. - 320 с.
7. Загальна психологія: Підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. - К.: Либідь, 2005. - 464 с.
8. Крысько В. Г. Социальная психология: словарь-справочник. - Минск: Харвест, 2004. - 688 с.
9. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. - К.: Центр навч. літератури", 2004. - 272 с.
10. Немов Р.С. Психологія: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. В 3 кн. Кн. 1. Загальні основи психології. - Рівне: "Вертекс", 2002. - 576 с.
11. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. - К.: Либідь, 2002. - 632 с.

12. Психология конфликта / Сост. и общ. ред. Н. В. Гришиной. – СПб.: Питер, 2001. – 448 с.
13. Русинка І. І. Психологія: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
14. Русинка І. І. Психологія: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
15. Семенова А. В., Гурін Р. С. Осипова Т. Ю. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 319 с.
16. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2005. – 520 с.
17. Столяренко А. М. Психология и педагогика: Учебное пособие. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. – 423 с.
18. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 335 с.
19. Хасан Б.И., Сергоманов П.А. Разрешение конфликтов и ведение переговоров. Учебное пособие. - Красноярск – Москва, 2001. – С. 205-229 (Часть 4).
20. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.
21. Цимбалюк І. М. Психологія. – К.: Професіонал, 2004. – 215 с.
22. Цимбалюк І. М., Яницька О. Ю. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Професіонал, 2004. – 304 с.

Допоміжна література:

1. Айзенк Г. Ю. Проверьте свои способности: Пер. с англ. — М.: Педагогика-Пресс, 1992. — 176 с.
2. Алексеев А. А., Громова Л. А. Психометрия для менеджеров. — Л., 1991.
3. Альманах психологических тестов. — М.: КСП, 1995. — 400 с.
4. Аронсон Э., Уилсон, Эйкерт Р. Социальная психология. Психологические законы поведения человека в социуме.— СПб: Прайм Еврознак; М.: Олма-Пресс, 2004. — 280 с.
5. Аронсон Элиот. Общественное животное. Введение в социальную психологию. — СПб.: Прайм Еврознак, 2006. — 416 с.
6. Занюк С. С. Психологія мотивації. — К.: Либідь, 2002
7. Канеман Д., Словик П., Тверски А. Принятие решений в неопределенности: Правила и предбеждения / Пер. с англ. — Х.: Изд-во Институт прикладной психологии «Гуманитарный центр», 2005. — 632 с.
8. Корнилова Т.В. Психология риска принятия решений: Учебное пособие для вузов / - М.: Аспект Пресс, 2003. — 286 с.
9. Словарь — справочник по психодиагностике. Бурлачук Л.Ф., Морозов С.М.
10. Фишер Р. Путь к согласию или переговоры без поражения / Фи-шер Р., Юри У. - М. : Наука, 1990.
11. Хорни К. Ваши внутренние конфликты / Хорни К. — СПб. : Лань, 1997.
12. Розанова В. А. Психология управления : учебно-практическое посо-бие / Розанова В. А. - М. : Журнал

- «Управление персоналом» 1996.- ч. 1; - М. : 1997. - ч. 2.
13. Сулимова Т. С. Социальная работа и конструктивное разрешение конфликтов / Сулимова Т. С. - М. : Ин-т практической психологии, 1996.
 14. Панфилова А. П. Деловая коммуникация в профессиональной деятельности / Панфилова А. П. - СПб. : Об-во «Знание», 1999.
 15. Ликсон Ч. Конфликт : семь шагов к миру / Ликсон Ч. - СПб. : Питер, 1997.
 16. Воронкова А. Э. Менеджмент. Практикум : учеб. пособ. / Воронкова А. Э., Осыка А. П., Титова Т. И. – Луганск : Из-во ВУГУ, 1999. – 164 с.
 17. Кашапов Р. Р. Курс практической психологии. Для высшего управленческого персонала : учеб. пособ. / Кашапов Р. Р. – Ижевск : Из-во Удм. ун-та, 1995. – 704 с.
 18. Поляков В. А. Лидер в коллективной стратегии. Формула успеха: идея – команда - реализация : практикум / Поляков В. А. – Минск, 2004. – 120 с.
 19. Соціологія виховання управлінського персоналу / [Руссу В. М., Боделан Р. Б., Тенюх К. М. та ін.] ; під заг. ред. проф. Г. В. Ангелова. – Одеса : СМІЛ, 2003. - 308 с.
 20. Танаев В. М. Практическая психология управления / В. М. Танаев, И. И. Карнаух. – М. : АСТ-ПРЕСС КНИГА, 2003. – 304 с.
 21. Удальцова М. В. Социология и психология управления : практикум / М. В. Удальцова, Л. К. Аверченко. – М. : ИИФРА, 1999. – 180 с.

Інформаційні ресурси

http://www.koob.ru/common_psychology/

<http://www.shsgroup.ru/>

<http://expertmeet.org/>

<http://pro-psixology.ru/>

<http://topreferat.znate.ru/>

<http://do.gendocs.ru/>

<http://bibliofond.ru/>

1. Бойко В. В. Энергия эмоций в общении: взгляд на себя и на других / В.В. Бойко. – М.:
1. Информационно-издательский дом «Филинь», 1996. – 472 с. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://www.kodges.ru/8463-jenergija-jemocijj-v-obshhenii-vzgljad-na-sebja-i.html>
2. Леонтьев А.Н. Избранные психологические произведения : В 2-х т./А.Н. Леонтьев. – М.: Педагогика, 1983. – (Труды д. чл. и чл.-кор. АПН СССР) [Электронный ресурс] : [сайт]. – Режим доступа:
<http://yanko.lib.ru/books/psycho/leontyev-psychology.htm>
3. Материалы по психологии [Электронный ресурс] : [сайт]. – Режим доступа: <http://www.psychology-online.net>
4. Общая психология : Психология познавательных процессов [Электронный ресурс] : [сайт]. – Режим доступа: <http://all-psychology.ru/ppp.html>
5. Петухов В.В. Общая психология. Полный курс лекций. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://video.yandex.ua/users/bodya-2/view/24/#>
6. Психологический факультет[Электронный ресурс] : [сайт]. – Режим доступа: <http://www.psifak.com/>

7. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2000. – 712 с. Електронний ресурс. Режим доступа: <http://www.vipstudent.ru/index.php?q=lib&r=16&id=1198690730>
8. StudFiles : Все для учебы : Психология познавательных процессов [Электронный ресурс] : [сайт]. – Режим доступа: [//www.studfiles.ru/dir/cat8/subj73/file16782/view157447.html](http://www.studfiles.ru/dir/cat8/subj73/file16782/view157447.html)
9. Энциклопедия Кругосвет : Универсальная научно-популярная онлайн-энциклопедия : История и общество : Психология и педагогика [Электронный ресурс] : [сайт]. – Режим доступа: <http://www.krugosvet.ru/taxonomy/term/34>

7. Основні категорії і поняття дисципліни «Психологія»

Агресія – ворожа внутрішня установка або ворожий тип діяльності індивіда або групи стосовно іншого індивіда або групи. Агресія виражається в поведженні, спрямованому на нанесенні як фізичного, так і морального шкоди або збитку.

Адаптація – результат (і процес) взаємодії живих організмів і навколишнього середовища, що приводить до оптимального їхнього пристосування до життя й діяльності.

Абулія – це виникаюча на ґрунті мозкової патології відсутність спонукань до діяльності, нездатність приймати рішення діяти.

Адекватність – (прирівненість, рівність, еквівалентність) означає відповідність (подібність) оригіналу-об'єкту.

Акцентуація характеру – загостреність (надзвичайна розвиненість на шкоду іншим якостям) його психологічних рис, що спостерігаються в 20-50% людей, у результаті чого погіршується їхня взаємодія з навколишніми, з'являються однотипні утруднення й конфлікти.

Альтруїзм – моральний принцип, що полягає в безкорисливому служінні іншим людям, у готовності жертвувати для їхнього блага особистими інтересами.

Амбівалентність – складний суперечливий стан особистості, подвійність її переживань, що приймає характер внутрішнього конфлікту й виражається в тім, що ті самі явища або об'єкти (наприклад, чийсь образ) викликають у людини одночасно протилежні почуття: задоволення – невдоволення, солідаризм – антагонізм, симпатію – антипатію й т. ін.

Амбіція – самозакоханість, гордовитість, самовпевненість, завищена самооцінка свого “я”.

Апатія – (безпристрасність) емоційний стан, що виникає внаслідок втрати перспектив, емоційної пригніченості, втрати віри в загальні цілі, цінності тощо.

Апперцепція – /сприйняття/ – залежність кожного нового сприйняття від попереднього життєвого досвіду людини й від його психічного стану в момент сприйняття.

Афект – це короткочасна, така що протікає бурхливо емоційна реакція, що носить характер емоційного вибуху. При афекті звужується свідомість, знижується самоконтроль, дії стають стереотипними й підкоряються емоціям, а не логічному мисленню.

Біхевіоризм – напрямок у західній психології, що орієнтував дослідників на вивчення різних форм людської поведінки, які розуміються як сукупність реакцій організму людини на стимули зовнішнього середовища.

Виховання – у широкому змісті слова діяльність по передачі новим поколінням суспільно - історичного досвіду. У вузькому змісті - планомірний і цілеспрямований вплив на свідомість і поведінку людей з метою формування певних установок, понять, принципів, ціннісних орієнтацій, що забезпечують необхідні умови для їхнього розвитку, підготовки до життя й праці.

Відчуття – це відбиття в корі головного мозку окремих властивостей предметів і явищ навколишнього світу, що впливають у цей момент на мозок людини.

Воля – психічна діяльність людини, що визначає його цілеспрямовані дії й учинки, пов'язані з подоланням труднощів і перешкод.

Вміння – це спосіб виконання діяльності засвоєний людиною.

Гештальт-психологія – напрямок у західній психології (виник в Німеччині в першій третині 20 ст.), який передбачав програму вивчення психіки за допомогою цілісних структур – гештальтів, первинних до своїх компонентів: сприйняття як психічний пізнавальний

процес у гештальт-психологів не зводиться до суми відчуттів, а властивості фігури не описуються через властивості її частин. На їхню думку, внутрішня системна організація сприйняття визначає й властивості відчуттів, йому належних.

Гіпноз – викликаний стан, по зовнішніх ознаках подібний зі сном і який представляє собою змінений стан свідомості.

Група вторинна – група, контакти й відносини між членами якої носять безособовий характер. Такі групи спрямовані, як правило, на досягнення загальних цілей і розпадаються при відсутності таких.

Група мала – це група, у якій суспільні відносини виступають у формі безпосередніх особистих контактів. Група складається з невеликого числа індивідів і відрізняється по багатьом психологічним характеристикам від груп великого розміру.

Група первинна – група, у якій відбувається первісна соціалізація індивідів і відносини носять інтимний, особистісний, неформальний характер. Основною метою членів групи є взаємне спілкування.

Група референтна - реальна або умовна соціальна спільність, з якою індивід співвідносить себе як з еталоном, і на норми, думки, цінності й оцінки якої він орієнтується у своєму поведженні й самооцінці.

Гуманізм – визнання цінності людини як особистості, його права на вільний розвиток, твердження блага людини як критерію оцінки суспільних відносин.

Девіантна поведінка – соціальні дії, що відхиляються від загальноновизнаних норм, вчинки людей або груп, що приводять до порушення цих норм і зухвалу необхідність відповідного реагування з боку соціальної групи або суспільства в цілому.

Депресія – афективний емоційний стан, що характеризується негативним емоційним тлом, пригніченістю, песимізмом, пригніченістю духовних сил.

Деструктивність – негативне відношення людини до самої себе або до інших. Як правило виникає в наслідок блокування плідної енергії, перешкод на шляху до розвитку, до самоздійснення, коли людині не вдається реалізувати свій потенціал. Деструктивна особистість нещасна, навіть якщо їй вдається досягти поставлених цілей. Повага до життя, інших людей і до самого себе - обов'язкова умова психічного здоров'я людини.

Діалогічне спілкування – форма спілкування, що ґрунтується на апріорному внутрішньому прийнятті один одного як самодостатніх особистостей і передбачаючи орієнтацію на індивідуальну неповторність кожного із суб'єктів.

Діяльність – це активність людини, спрямована на досягнення свідомо поставлених цілей, пов'язаних із задоволенням його потреб і інтересів, на виконання вимог до нього з боку суспільства.

Емоції – процеси, що відбивають у формі переживань особисту значимість і оцінку зовнішніх і внутрішніх ситуацій для життєдіяльності людини.

Запам'ятовування – це встановлення зв'язку нового з тим, що вже є у свідомості людини.

Здібності – це індивідуально-психологічні особливості людини, що відповідають вимогам даної діяльності і є умовою успішного його виконання.

Ідентифікація – впізнання, ототожнення чого-небудь із чим-небудь, зв'язання одного об'єкта з іншим. У психології ідентифікація – процес упізнання тої якості, на підставі якої особистість може бути віднесена до будь якого типу, а також процес емоційного або іншого само ототожнення людини з іншою людиною або групою.

Індиферентність – байдужість, байдужість один до одного. Цей тип взаємодії характерний в основному для людей і груп, які не залежать друг від друга або погано знають своїх партнерів. Вони можуть брати участь у спільній діяльності, але при цьому бути байдужими до успіхів партнерів.

Інстинкт – це складні вроджені дії тварин, за допомогою яких тварини задовольняють свої потреби.

Інтерація – термін, використовуваний у соціальній психології який позначає взаємодію, взаємний вплив людей або вплив груп одна на одну.

Інтереси – це активна пізнавальна спрямованість людини на той або інший предмет, явище або діяльність, пов'язана з позитивним емоційним відношенням до них.

Інтроверт свої особисті інтереси вважає найбільш важливими. Для інтровертів характерна слабка

товариськість, замкнутість, соціальна пасивність, схильність до самоаналізу, досить складна соціальна адаптація.

Катарсис – щиросердечна й соціально-психологічна розрядка, випробовувана людьми в процесі співпереживання. Слово катарсис уживається в релігійному, етичному й психологічному значеннях та відбиває: а) полегшення після психічної напруги; б) почуття «очищення» віруючих після молитви; в) облагороджування людини завдяки естетичному переживанню.

Колектив – група об'єднаних загальними цілями й завданнями людей, що досягла в процесі соціально кошовної спільної діяльності високого рівня розвитку.

Комунікабельність – соціально-психологічна риса особистості, здатність її до товариського спілкування з іншими людьми. Хоча комунікабельність не вроджена риса й формується в процесі групового життя й діяльності людини, однак біологічні й фізіологічні задатки й нахили людини можуть істотно впливати на неї (підсилювати або послабляти).

Конфлікт – проблемна ситуація, що може виникнути в силу сформованої дисгармонії міжособистісних відносин людей у суспільстві або групі, а також у результаті порушення рівноваги між існуючими в них структурами. Конфлікти виникають не в силу прояву об'єктивних обставин, а в результаті їх неправильного суб'єктивного сприйняття й оцінки людьми.

Конформізм – різновид соціального впливу, результатом якого є показне підпорядкування волі більшості. Термін часто використовується в негативному змісті як «бездумне підпорядкування розповсюдженим поглядам, що граничить із відсталістю». Однак з погляду визнання й підпорядкування нормам суспільної поведінки конформізм може розглядатися як соціально бажане явище.

Комплекс психологічний – група ідей із сильним емоційним зарядом, при яких людина відчуває емоційний розлад, занадто фокусує свою увагу на них, і, намагаючись розібратися в них, “заціклюється” на них, не помічаючи нічого іншого навкруги.

Конфронтація – прихована ворожість протиставлення, зіткнення. Конфронтація може бути наслідком невдалого діалогу, угоди або конфлікту, психологічної несумісності людей. Конфронтація характеризується явними розбіжностями цілей і інтересів; іноді мета збігається, але особистісний зміст істотно розходиться. Конфронтація властива й окремим особам, і групам. Вона гальмує їхній розвиток, знижує результати діяльності.

Кооперація – процес, у ході якого представники однієї або декількох груп діють спільно й скоординовано заради досягнення єдиної мети. Основою кооперації є взаємна вигода.

Лідер – це член групи, колективу, спільності, авторитетна особистість, що завоювала авторитет і право впливати на інших людей, виконувати центральну роль в організації певних відносин і спільної діяльності.

Мислення – це вища форма відбиття мозком навколишнього світу, найбільш складний пізнавальний процес, властивий тільки людині.

Міжгрупова взаємодія – процес безпосереднього або опосередкованого впливу множинних суб'єктів (об'єктів) один на одного, що породжує їхню взаємну обумовленість і своєрідний характер відносин. Звичайно вона має місце між цілими групами (а також їхніми частинами) і виступає як інтегруючий (або, навпаки, що дестабілізує) фактор розвитку суспільства.

Міжособистісна взаємодія – випадкові або навмисні, приватні або публічні, тривалі або короткочасні, вербальні або невербальні контакти й зв'язки двох і більше людей, що викликають взаємні зміни їхньої поведінки, діяльності, відносин і установок.

Мова – це система словесних знаків, засіб, за допомогою якого здійснюється спілкування між людьми.

Мовлення – це процес використання мови з метою спілкування.

Мозковий штурм – умовна назва методики активізації групового пошуку ідей, рішення проблеми. Обставини в процесі її застосування повинні бути невимушеними, люди – розкутими, ніякої критики й тим більше самокритики. Не повинна проявлятися ієрархія відносин, усі при «мозковому штурмі» рівні, думка кожного вважається вартісною й обговорюється. У процесі «мозкового штурму» можна висловлювати будь-які припущення, ідеї, в тому числі парадоксальні й нереальні. Вони в жодному

разі не повинні відкидатися. Бажано, щоб учасники «штурму» були представниками різних професій.

Мотив – це чинник дії людини, те, чому діє людина.

Навичка – спосіб поведінки, придбаний в індивідуальному житті й закріплений у результаті вправ.

Наполегливість – це здатність доводити до кінця ухвалені рішення, досягати поставленої мети, переборюючи всякі перешкоди й утруднення на шляху до неї.

Настрій – це відносно слабко виражений емоційний стан, що захоплює протягом деякого часу всю особистість і віддзеркалює діяльність, поведінку людини.

Невроз – широкий спектр розладів з такими симптомами: 1) безпричинне занепокоєння з такими психічними розладами, як фобії та неадекватна поведінка; 2) розлад не призводить до порушень соціальних норм.

Пам'ять – це відбиття минулого досвіду людини, що проявляється в запам'ятовуванні, збереженні наступному пригадуванні того, що вона сприймала, робила, почувала або про що думала.

Пластичність – легке перемикання з одного виду діяльності на інший, швидкий перехід з одних форм мислення на інші в процесі взаємодії із предметним середовищем, прагнення до розмаїтості форм предметної діяльності.

Потреба – це спонукання до діяльності, що усвідомлюється й переживається людиною як нестаток у чомусь, недолік чого-небудь, незадоволеність чимось.

Почуття – це переживання людиною свого відношення до того, що він пізнає або робить, до інших людей або самому собі.

Проекція – несвідома спроба позбутися від нав'язливого бажання, ідеї, приписавши її іншій особі, приписування іншій людині своїх власних якостей, думок, почуттів.

Психологічна сумісність – взаємодоповнюваність, оптимальна єдність та несуперечність психологічних властивостей двох або декількох людей.

Психотропний вплив – вплив на психіку людей за допомогою медичних препаратів, хімічних або біологічних речовин.

Регресія – повернення на більше ранній, примітивний спосіб реагування. У людини стійкі регресії проявляються в тому, що вона виправдовує свої вчинки з позиції мислення дитини, не визнає логіку, відстоює свою точку зору.

Рольова теорія – пояснення поведінки людини виходячи з його ролі (батька, матері, учня, фахівця й т.д.). Кожна роль регулюється уявленнями самої особистості й очікуваннями навколишніх про необхідність поведінки і якостях. Рольова теорія пояснює лише окремі сторони ситуативної поведінки. Особистість може підніматися над своєю роллю, мати здатності, що виходять за рольові настанови.

Рухливість розуму – здатність людини широко використовувати наявний досвід і знання, оперативно включати відомі предмети в нові зв'язки й відносини, переборювати трафаретність, шаблонність мислення.

Самоствердження – виявляється в прагненні людини до високої оцінки й самооцінки своєї особистості. У процесі самоствердження людини проявляється не тільки й не стільки прагнення зайняти офіційне службове або професійне положення, скільки його турбота про свої морально-психологічні позиції в системі міжособистісних відносин, що забезпечують повагу, визнання, довіру прихильність, підтримку.

Самостійність – це підпорядкування поведінки власним поглядам і переконанням.

Свідомість – це інтегративна властивість психіки, що виникла в процесі суспільної трудової діяльності людей при постійному спілкуванні їх між собою за допомогою мови.

Служба психологічна – система організації психологічної допомоги для вирішення комплексних завдань психологічної діагностики, експертизи, консультації в різних сферах виробництва, культури, медицини, правоохоронної діяльності суспільства й ін.

Спілкування – процес обміну між людьми певними результатами їх психічної й духовної діяльності: засвоєння інформації, думок, суджень, оцінок, почуттів, переживань й установок.

Спільна діяльність – процес групового досягнення цілей. Група виступає як сукупний суб'єкт спільної діяльності з певними мотивами, способами й міжособистісними відносинами.

Сприйняття – це відбиття в корі головного мозку предметів і явищ, що діють на аналізатори людини.

Сугестивність – властивість психіки, що полягає в її піддатливості психологічному впливу. Вона пов'язана як з віковими, так і з індивідуальними особливостями людей, з їх силою волі, життєвим досвідом, а також з рівнем знань, широтою кругозору, компетентністю й рядом інших факторів.

Творчість – діяльність, результатом якої є створення нових матеріальних і духовних цінностей.

Темперамент – це індивідуальні особливості людини, що визначають динаміку його психічної діяльності й поведінки.

Тест – фіксоване в часі випробування, призначене для встановлення кількісних (і якісних) індивідуально-психологічних розходжень.

Увага – це спрямованість і зосередженість свідомості на певних об'єктах або певній діяльності при відволіканні від усього іншого.

Упередження – схильність ставитися до індивідуума або групи людей не так, як до інших. Упередження може бути як позитивним, так і негативним. У першому випадку ми доброзичливо ставимося до об'єкта свого упередження, а в

другому випадку виявляємо неприязне відношення до нього.

Уява – це створення образів предметів і явищ, які ніколи не сприймалися людиною раніше.

Фрустрація – психічний стан людини, що виявляється характерними переживаннями і поведінкою, які викликані об'єктивно непереборними труднощами на шляху досягнення мети.

Характер – це індивідуальне сполучення істотних властивостей особистості, що показують відношення людини до навколишнього світу й виявляються в його поведінці та вчинках.

“Я”- концепція – динамічна, усвідомлена система уявлень людини про себе, відчуття нею приватної ідентичності (відміни від інших), а також відчуття взаємопов'язаності і приналежності до суспільства.

8. Система оцінювання знання студентів з дисципліни «Психологія»

На вивчення навчальної дисципліни «Психологія» відводиться 36 години / 1,5 кредити ECTS. У відповідності до навчальної програми з курсу «Психологія» обсяг навчального навантаження для самостійної роботи складає 38 годин для денного відділення та 50 годин для заочного відділення.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік. Для студентів денної форми навчання передбачені письмові опитування на лекціях, захист завдання з СРС,

аудиторні контрольні роботи, аудиторне тестування, проведення двох підсумкових рубіжних контролів.

Підсумкова оцінка за семестр визначається як сума балів отриманих за кожну тему першого і другого змістовних модулів:

Поточне тестування та самостійна робота							Сума	
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T 7	T 8	100
10	15	15	10	10	15	10	15	

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Для студентів заочної форми навчання пропонується захист контрольної роботи, усне опитування на консультаціях, усний залік.

У відповідності до Положення про кредитно-модульну технологію організації навчального процесу ЗНТУ, Закону України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державний вищий заклад освіти», наказів Міністра освіти України «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», «Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України» й ін. – *підсумкова оцінка* є оцінкою, яка визначається шляхом переведу сумарної модульної оцінки, вираженої у 100-бальній шкалі, у традиційну академічну оцінку національної шкали («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «незадовільно/з повторним курсом» для екзамену і

«зараховано» та «не зараховано» для заліків) – за такою шкалою оцінювання академічних успіхів студента:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни